

Napoleonské války - Francie za vlády Napoleona

1. Thermidorská reakce (1795-1799)

je označení pro období po smrti Robespiera. U moci jsou lidé, kteří za revoluce zbohatli, **nastolili teror proti radikálům i proti monarchistům** a podporovali podnikání.

Novou ústavou bylo **omezeno volební právo (pouze pro bohaté), byl zrušen Konvent a jeho centrálně řízené hospodářství (maximální ceny) i revoluční kluby. Vládlo pětičlenné Direktorium**, které však mělo slabou pozici.

Francie zahájila **výbojné války proti Nizozemí, Itálii a Švýcarsku**. Úspěchy v nich slavil **generál Bonaparte**, který se stal velitelem italského tažení. Republika potřebovala do svého čela silnou osobnost.

2. Napoleon Bonaparte konzulem

Napoleon provedl **státní převrat a výkonná moc přešla do rukou tří konzulů, později se stává prvním konzulem (1799) a nechává se lidem zvolit doživotním konzulem (1802)**.

Svou moc posílil **roku 1804, kdy se prohlásil na základě lidového referenda císařem a sám se korunoval**.

3. Vláda Napoleona Bonaparta

- lze ji charakterizovat jako **diktaturu s revolučními prvky**
- vydal **Občanský zákoník (Code civil)**, který stanovoval:
 - **nedotknutelnost soukromého vlastnictví**
 - **zrušení šlechtických titulů**
 - **náboženskou svobodu**
 - **rovnost před zákonem**
 - **právo na práci**
- potlačil opozici, **vládl pomocí tajné policie**, cenzury tisku, podřídil církev státu, podporoval bohaté podnikatele, zavedl daňový systém, **založil Francouzskou banku**
- zavedl moderní školskou soustavu
- budoval cesty a kanály (tak zajistil chudým práci)
- stanovil **nízké ceny základních potravin**, což mu přineslo všeobecnou oblibu

4. Dobyvačné války

- Francouzská **armáda obsadila Porýní, Švýcarsko, italské státy; byly zde vyhlášeny „sesterské republiky“** (vývoz revoluce), které se postupně **změnily v monarchie**, v nichž byla **vláda svěřena Napoleonovým příbuzným**.
- **Válka s Velkou Británií** – Napoleon **podnikl tažení do Egypta**, aby přerušil obchodní cesty mezi Velkou Británií a Indií, byl však **poražen, 1805** byl poražen i v námořní bitvě u **španělského Trafalgaru admirálem Nelsonem**, proto se nemohla uskutečnit plánovaná invaze do Anglie. Od roku 1806 bojoval proti Britům **kontinentální bloádou a snažil se tak vyčerpat anglické hospodářství**.
- **Roku 1805 byla svedena bitva tří císařů u Slavkova (u Brna) – František II. (Rakousko), Alexandr I. (Rusko) a Napoleon - Napoleon Bonaparte porazil rakousko-ruské vojsko.**
- **Hegemonie Francie** – Napoleon postupně získal vliv (nadvládu) nad celou Evropou.
- Roku **1806 porazil Prusko v bitvě u Jeny** a obsadil Berlín, přičinil se o **zánik Svaté říše římské národa německého (1806)** a místo ní vytvořil **Rýnský spolek. Obnovil samostatný polský stát jako Velkovévodství varšavské.**
- **Roku 1812 podnikl tažení do Ruska**. Rusové neustále ustupovali (**taktika generála Kutuzova**), Napoleon s nimi svedl **nerozhodnou bitvu u Borodina** a nakonec **obsadil prázdnou Moskvu**, kterou Rusové vyklidili a zapálili. Rusové a krutá zima přiměli francouzskou armádu, aby ustoupila po původní trase a za těžkých ztrát

(z 600 000 vojáků se vrátila pouze desetina). Napoleon armádu během ústupu opustil a urychleně se vrátil do Francie, kde naverboval mladé nezkušené vojáky.

- **Roku 1813 byla svedena bitva národů u Lipska, ve které byl Napoleon poražen koaličními vojsky (Rakouska, Pruska a Ruska) a roku 1814 donucen k abdikaci, po níž byl internován na Elbě.**

5. Restaurace Bourbonů

- **na trůn nastoupil Ludvík XVIII. a Francie se stala konstituční monarchií**
- šlechtičtí emigranti se snažili získat zpět své majetky a postavení
- Francie byla vrácena do předrevolučních hranic
- v zemi vládla všeobecná nespokojenost
- Napoleon využil nepříznivé situace v zemi, **uprchl z Elby a vrátil se do Francie**
- král Ludvík XVIII. opustil Francii, kde bylo znovu nastoleno **tzv. stodenní císařství – březen až červen 1815**
- **červen 1815 – Napoleon byl definitivně poražen anglicko-pruským vojskem u Waterloo**
- Napoleon byl následně **internován na ostrově Svatá Helena v jižním Atlantiku, kde v roce 1821 zemřel**
- ve Francii došlo k **druhé restauraci Bourbonů**

6. Vídeňský kongres

- o osudu Francie a porevoluční Evropy rozhodl **Vídeňský kongres 1814 – 1815**
- vůdcem jednání se stal **rakouský ministr zahraničí Metternich**
- situace v Evropě se opět vrátila k předrevolučním poměrům
- **vítězné státy vytvořily tzv. Svatou alianci, systém kolektivní evropské bezpečnosti**, který měl zabránit převaze některého z Evropských států a zlikvidovat zárodky jakékoliv budoucí revoluce
- v celé Evropě převládl **absolutismus a konzervativismus**, jehož oporou byla tajná policie a byrokracie